

سلاجقه: بودجه فنس کشی جاده مرگ یوز را بدهید

رئیس سازمان حفاظت محیط زیست طی نامه‌ای از وزیر راه و شهرسازی خواست تا بودجه ۲۰۰ میلیارد ریالی فنس کشی در جاده میامی- سوزوار را تعیین تکلیف کند. به گزارش روابط عمومی سازمان حفاظت محیط زیست، علی سلاجقه، طی نامه‌ای به مهرداد بذریاچ، وزیر راه و شهرسازی نوشت: مطابق مصوبه جلسه مشترک مورخ ۱۳/۴/۱۴۰۲ مقرر شده بود که مبلغ ۲۰۰ میلیارد ریال اعتبار از طرف سازمان راهداری و حمل و نقل جاده‌ای برای فنس کشی در این جاده اختصاص یابد. همچنین در این نامه اشاره شده است که باتوجه به نظر سازمان راهداری مبنی بر انتقال این اعتبار به سازمان محیط زیست یا استناداری سمنان جهت انجام این پروژه همچنان نتیجه‌ای حاصل نشده است. در پایان این نامه آمده است: به دلیل رسانه‌ای شدن این موضوع و مطالبات مردمی و سمن‌ها به‌عنوان یکی از وعده‌های تحقق‌ننده آن وزارتخانه و این سازمان، لازم است این مسئله در زمان کوتاه، تعیین تکلیف شود.

اجرای بسته‌های تربیت اول دبستان از مهر

حجت‌الاسلام لطیفی، رئیس سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی در زمینه فعالیت‌ها، عملکردها و برنامه‌های پیش‌روی این سازمان در سال ۱۴۰۳ گفت: براساس مسیری که در دو سال گذشته برای تحول مدنظرمان طی کردیم، طرحواره اجرایی برنامه درسی ملی «مدرسه‌مدرسه» به‌عنوان نقشه راه اقدامات تحولی سازمان در سال ۱۴۰۳ نیز در دستور کار خواهد بود. براین اساس سال ۱۴۰۳، سال آغاز تولید آزمایشی بسته‌های تربیت و یادگیری برای پایه اول ابتدایی خواهد بود؛ البته در مهرماه ۱۴۰۳ اجرای آزمایشی و کاملاً محدود این بسته‌ها را خواهیم داشت و اجرای این طرح سراسری نخواهد بود. لطیفی تأکید کرد: به هیچ عنوان بنا نداریم این طرح به‌صورت گسترده اجرایی شود؛ این طرح به‌صورت آزمایشی است و حتی ممکن است تولید محتوای آموزشی همزمان با تدریس آنها و به‌صورت درس به‌درس صورت بگیرد. همراه تولید بسته‌ها، برنامه درسی مدرسه‌ای دوره اول ابتدایی را نیز تدوین کرده و همزمان با اجرای آزمایشی، آن را هم در اختیار مدارس مجری خواهیم گذاشت.

مستمری مددجویان کمیته امداد، یک میلیون تومان

حسین خدریوسی، معاون حمایت و سلامت خانواده کمیته امداد با اشاره به افزایش ۳۰ درصدی مستمری خانواده‌های تحت حمایت در سال ۱۴۰۳ گفت: براین اساس مستمری مددجویان برای خانواده‌های تک‌نفره، امسال به یک میلیون تومان رسیده است. او گفت: همچنین مستمری خانواده‌های دونفره در سال جاری به یک میلیون و ۴۲۰ هزار تومان رسیده است. معاون حمایت و سلامت خانواده کمیته امداد گفت: خانواده‌های سه‌نفره، امسال ۲ میلیون تومان و خانواده‌های چهارنفره، ۲ میلیون و ۵۵۰ هزار تومان دریافت می‌کنند. برای خانواده‌های پنج‌نفره نیز سه میلیون و ۱۵۰ هزار تومان به‌عنوان مستمری ماهانه پرداخت می‌شود. او تأکید کرد: نخستین مستمری مددجویان در سال ۱۴۰۳، بیستم فروردین‌ماه همراه با افزایش ۳۰ درصدی پرداخت شد.

احداث شود. باید شرایط فعلی را پایدار نگهداریم و برای سد چشمشیر هم مدیریت کیفی انجام دهیم تا آب نسبتاً خوبی به پایین دست برسد.»

شاخص مشکلی ندارد، حجم آب افزایش داشت

تمام این اطلاعات در شرایطی مطرح می‌شود که مدیرعامل شرکت آب منطقه کگیلوپه و بویراحمد می‌گوید، شاخص ای.سی رودخانه زهره قبل از احداث سد چشمشیر بیشتر از سه هزار بوده است، اما حالا به ۲۰۱۸ رسیده است، بنابراین وضعیت این شاخص بهتر است و حجم آب رودخانه در وضعیت بهتری قرار دارد. به گفته او، رودخانه زهره در جریان است و براساس آمارها و گزارش‌ها، پس از احداث سد چشمشیر، رهاسازی آب رودخانه و میزان آب رودخانه در پایین‌دست بیش از میزانی بوده که رودخانه در سال‌های گذشته در این زمان از سال آب داشته است.

حالا محیط زیست استان هم این گفته را تأیید می‌کند. رحمت‌الله جهانشاهی، معاون نظارت و پایش محیط زیست استان کگیلوپه و بویراحمد به هم‌میهن می‌گوید که پایش‌های کیفیت آب سد و رودخانه زهره به‌صورت روزانه انجام می‌شود: «از زمانی که آبیگری سد شروع شد، پایش‌ها هم به صورت روزانه صورت می‌گیرد. علاوه بر پایش‌های محیط زیست، یک طرح مربوط به مطالعات کیفیت سد را به شرکتی دیگر سپردیم که مستقل از سازمان آن را انجام دهد.»

او درباره نتایج این پایش‌ها هم توضیح می‌دهد و می‌گوید: «تا امروز کیفیت آب مخزن، مشکل خاصی نداشته و قابل قبول در نظر گرفته می‌شود. در واقع شاخص ای.سی در مخزن تا ۲۵۰۰ به دست آمده که قابل قبول است. این شاخص را همیشه برای مخزن سد داشتیم و امسال هم باتوجه به باران‌های مناسب زمستان، سیلاب باکیفیتی وارد این محدوده شد.»

جهانشاهی ادامه می‌دهد: «ما یک زون (قطعه) شوری در فاصله ۲۲ کیلومتری از محل تلاقی رودخانه زهره با مخزن سد داریم، اما این نقطه شور باتوجه به ذخیره آورد ناشی از سیلاب تعدیل می‌شود و پایش‌های روزانه هم آن را تأیید می‌کند. زمانی که حجم آب مخزن افزایش پیدا می‌کند، شاخص ای.سی هم کاهش می‌یابد و در مجموع تا امروز نگرانی خاصی از بابت کیفیت آب مخزن نداشته‌ایم.» معاون نظارت و پایش محیط زیست این استان به وضعیت کیفیت آب خروجی سد هم اشاره می‌کند: به غیر از مخزن سد، بحث دبی خروجی تحتانی سد - حجم آب جابه‌جاشده از یک مقطع مشخص - هم مطرح است. اراضی کشاورزی که در پایین‌دست سد مخصوصاً در شهرستان هندیجان وجود دارد، با آب همین سد آبیاری می‌شوند. طبق پایش‌های ایستگاه‌های متفاوت خروجی تحتانی سد، یعنی محدوده‌هایی با هزار متر، چهارهزار متر و پنج کیلومتر فاصله از دریاچه تحتانی سد، شاخص ای.سی بین ۱۷۰۰ تا ۲۰۰۰ به‌دست آمده است. در هندیجان به‌دلیل برداشت زیاد آب، دبی آن کاهش پیدا کرده است و همین موضوع می‌تواند احتمال شوری آب را افزایش دهد. بحث ما روی اینها و کاتیون‌ها در لایه‌های عمقی مخزن سد بوده است. باتوجه به سازند گچساران که اهکی است که روی شوری آب تأثیرگذار است، در لایه‌های پایین مخزن سد تجمع املاح داشتیم، اما تا الان در مجموع مشکل نگران‌کننده‌ای درباره شوری آب مخزن سد نداشته‌ایم.»

او اضافه می‌کند که در حال حاضر وسعت این اراضی به سبب وجود سد افزایش پیدا کرده است و ازسوی دیگر باتوجه به افزایش اراضی منطقه، احتمالاً آب‌راه‌های کشاورزی و فعل و انفعالات آن روی شوری آب منطقه تأثیر بگذارد. علاوه بر این با توجه به اینکه در تابستان آبیگری سد انجام نمی‌شود و خبری از سیلاب نیست و علاوه بر آن بحث تبخیر آب هم مطرح می‌شود، این امکان وجود دارد که شوری آب رودخانه افزایش پیدا کند. باین حال این میزان شوری در تابستان سال قبل نگران‌کننده نبود و امیدواریم این روند ادامه داشته باشد.

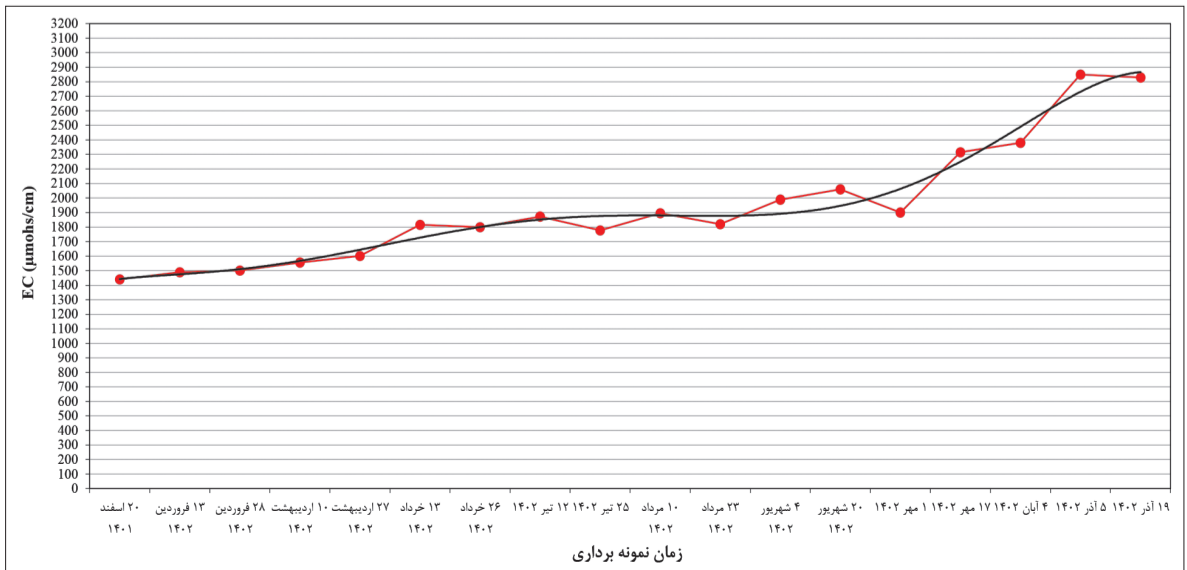

و در غیر این صورت ممکن است با مشکلات شوری در پایین دست سد چشمشیر مانند دشت زیدون و سردشت خوزستان روبه‌رو شویم.»

او به تأثیر ساخت سد پارسیان بر رودخانه زهره اشاره می‌کند و می‌گوید: «یکی از این موارد سدسازی در بالادست سد چشمشیر است. باتوجه به اینکه رودخانه از ارتفاعات زاگرس سرچشمه می‌گیرد و چشمه‌سارها و آبراهه‌های متعددی دارد، کیفیت آب مطلوب است، اما زمانی که رودخانه وارد گچساران می‌شود کیفیت آن کاهش پیدا می‌کند؛ چون چشمه‌های شوری در بالادست و پایین دست سد چشمشیر وجود دارد. استان فارس می‌گوید، محدوده بالادست رودخانه در اختیار من است و به‌همین دلیل تصمیم دارد ساخت سدی نیمه‌کاره به نام پارسیان را ادامه دهد، اما اقدام نادرستی است. اگر این سد احداث شود، آب سد چشمشیر به‌شدت دچار افت کیفیت می‌شود.»

موسوی می‌گوید که به غیر از پارسیان، سد دیگری در پایین دست رودخانه زهره وجود دارد که ادامه ساخت آن هم از نظر کارشناسی درست نیست و تبعاتی برای رودخانه دارد: «کیفیت آب رودخانه زهره در پایین دست سد چشمشیر کمی کاهش پیدا می‌کند، اما تلاقی آن با یک رودخانه دیگر به‌نام خیرآباد کیفیت آن را تغییر می‌دهد. در استان خوزستان نیز از سال‌های گذشته سدی به نام خیرآباد که صرفاً هم‌نام آن است - در حال احداث است و اگر به بهره‌برداری برسد، آب با کیفیت رودخانه زهره از دست می‌رود و پیامدهایی منفی برای دشت زیدون، سردشت و هندیجان دارد. این دو سد به‌هیچ‌وجه نباید

سال آبی	آورد (م.م)	متوسط وزنی هدایت الکتریکی (میکروزیمنس بر سانتی متر)
۱۳۹۸-۱۳۹۷	۱۴۲۱	۱۵۱۵
۱۳۹۹-۱۳۹۸	۹۱۳	۱۸۲۵
۱۴۰۰-۱۳۹۹	۹۰۹	۲۰۷۲
۱۴۰۱-۱۴۰۰	۶۷۸	۲۰۹۳

میزان شاخص ای.سی رودخانه «زهره» در بازه زمانی اسفند ۱۴۰۱ تا آذر ۱۴۰۲

حمیدرضا یاقوتی

کارشناس

ژئوتکتونیک:

میزان نمک آبی که از

این سد به زمین‌های

پایین دست می‌رسد،

افزایش یافته و طبق

آنالیزهای شیمیایی،

میزان یون‌های

سدیم، کلسیم و پتاسیم

هم در این آب بالا

رفته است. این آب

چه بلایی بر سر

خاک و دشت‌های

پایین دست می‌آورد؟

مطالعات این پروژه

ناقص است

نتوانست بیشتر از ۵۵۰ میلیون مترمکعب ذخیره داشته باشد. درست است که سطح زمین‌های زیرکشت مناطق پایین دست مانند شهرستان هندیجان در استان خوزستان افزایش یافته و نیاز به آب بیشتری دارد، اما باید توضیح داده شود که این زمین‌ها با چه میزان شوری آب و چه نوع املاح یونی آبیاری می‌شود؟ همه آزمایش‌های ما نشان می‌دهد میزان سدیم و کلسیم در آب رودخانه زهره، در محدوده قبل از منطقه حیدر کرار افزایش پیدا کرده است. این کارشناس به خشک شدن زمین‌های اطراف رودخانه زهره هم اشاره می‌کند: «این زمین‌ها به‌دلیل سیلاب سرسبز بودند، اما حالا خشک شده‌اند و می‌توانند به کانونی برای گرد و خاک تبدیل شوند. در یک‌سال که از آبیگری سد می‌گذرد، تنها نتیجه مطلوبی ندیدیم، بلکه تبعات زیادی هم برای آن پیش‌بینی می‌کنیم. اگر امکان داشت از هر هکتار از زمین‌های پایین دست و تحت‌تأثیر این سد، پنج تن گندم برداشت شود، ممکن است این رقم در سال‌های آینده کاهش پیدا کند. سد گنوند هم با همین مشکل روبه‌رو بود و مطالعاتی که روی زمین‌های پایین دست آن انجام شده، نشان می‌دهد اگر میزان سدیم، پتاسیم و کلسیم و کلر خاک افزایش پیدا کند، کیفیت خاک کاهش پیدا می‌کند. همه موارد گواه تعجیل در آبیگری سد است.»

زهره در محاصره سدسازی

به غیر از تأثیر ساخت خود سد چشمشیر بر کیفیت آب رودخانه زهره، ساخت و تکمیل دو سد دیگر وضعیت این رودخانه را تحت‌تأثیر قرار می‌دهند. یکی از این سدها پارسیان در استان فارس است که از رودخانه‌های بالادست سد چشمشیر تغذیه می‌کند و مطالعات آن سال‌ها پیش انجام شده، اما نیمه‌کاره باقی ماند. کارشناسان حوزه آب می‌گویند، مقامات استان فارس تأکید دارند که این پروژه ادامه پیدا کند. سد ۱۴ کیلومتر طول دارد و در مطالعات اولیه قابلیت ذخیره آن ۴۲۹ میلیون مترمکعب آب برآورد شده و روی رودخانه «شول فهلیان» حدود یک کیلومتری پایین دست روستای گورک، یکی از روستاهای بخش دشمن‌زیاری شهرستان ممسنی، طراحی شده است. مطالعات مرحله یک این سد مخزنی سال ۷۲ آغاز و در سال ۸۳ برای تصویب ارائه شد.

دومین سدی که به‌طور مستقیم بر کاهش کیفیت آب رودخانه زهره تأثیرگذار است، سدی به نام خیرآباد است که برای ساخت روی رودخانه‌ای به همین نام جانمایی شده است. محل احداث این سد در بهیمان استان خوزستان انتخاب شده و تخمین زده می‌شود اگر پروژه آن تکمیل شود، می‌تواند کیفیت آب رودخانه زهره را کاهش دهد. محسن موسوی خوانساری، کارشناس آب و عضو هیئت‌مدیره انجمن آب و خاک پایدار است و تأکید می‌کند که ساخت این دو در استان‌های فارس و خوزستان باید متوقف شود. او به هم‌میهن می‌گوید: «مخزن سد چشمشیر دو میلیارد و ۲۰۰ میلیون مترمکعب ظرفیت دارد، اما باتوجه به تغییر اقلیم و برداشت آب در مناطق بالادست آن مانند نورآباد و استان فارس، نتوانسته در دو‌ساله‌ای که از زمان آغاز آبیگری می‌گذرد، به حجم مطلوب برسد. سد چشمشیر به نظارت دقیقی نیاز دارد